

## IZVJEŠĆE SA ZNANSTVENOG SKUPA

**17<sup>th</sup> European Seminar on Geography of Water: *Geo-historical Evolution of the Waters in the Southern Venetian Plain*, 22nd June – 3rd July 2014, Padua, Italy**

Od 26. lipnja do 3. srpnja 2014. na Sveučilištu u Padovi (Università degli studi di Padova; Dipartimento di scienze storiche, geografiche e dell'antichità) održan je 17. međunarodni skup i radionica o geografiji voda u sklopu ERASMUS programa pod pokroviteljstvom Odsjeka za kulturu i obrazovanje Europske komisije. Bila je to ujedno i dvadeseta obljetnica održavanja konferencije o geografiji voda, zbog čega je ovogodišnja organizacija prigodno povjerena Sveučilištu u Padovi, instituciji koja je 1994. organizirala prvu takvu konferenciju u sklopu ove inicijative. Uključujući organizatore te Sveučilište u Tartuu (Estonija) koje je odradilo posao koordinacije, ove je godine u intenzivnom programu sudjelovalo ukupno jedanaest europskih sveučilišta iz devet zemalja Europske unije, među kojima već četvrtu godinu zaredom i Sveučilište u Zadru.

Krovna tema ovogodišnje konferencije bio je interdisciplinarni i multiskalarni pristup u istraživanju geopovijesnog razvoja odnosa čovjeka i voda u južnom dijelu venecijanske ravni (*Geo-historical Evolution of the Waters in the Southern Venetian Plain*). Cilj teme bio je educirati i uključiti sve sudionike u ovu kompleksnu problematiku na dvije razine – urbanoj (npr. grad Padova) i regionalnoj (aluvijalna ravan između rijeka Adige i Po, te prostora delte Po). Obradene su teme iz područja melioracije zemljišta, upravljanja riječnim područjem, opasnosti od poplava, teritorijalnih konflikata u zaštićenim dijelovima područja, korištenja urbanih kanala te održivog turizma.

Prvi dan konferencije bio je posvećen uvodnim predavanjima organizatora vezanim uz opće upoznavanje područja i problematike te uz specifične teme o paleohidrografiji, promjenama okoliša itd. Drugoga dana održane su prezentacije svih sudionika. Najveći dio terenskih obilazaka odrađen je između 26. i 28. lipnja kada je cijeli skup privremeno preseljen u naselje Santa Giustina koje je poslužilo kao baza za daljnje obilazke regije te za rad u skupinama.

Sudionici skupa bili su podijeljeni u tri radne skupine, ovisno o osobnim preferencijama i interesima: 1. *Actors and Territorial Strategies*, 2. *Flooding and flood water mitigation*, 3. *Environmental and cultural tourism*. Terenski izlasci pritom su poslužili za prikupljanje podataka i izravno upoznavanje s problematikom pojedinih radnih skupina.

Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru na konferenciji su predstavljali Robert Lončarić, koji je održao prezentaciju pod naslovom *Tracing Atmosphere and Groundwater Isotopic Signal from the coast to the mountain* (koautori: M. Surić, N. Buzjak i N. Lončar), te Branimir Vukosav s temom *Flood Management in Croatia – Overview and Regulation Strategies*. Obojica su sudjelovali u radu treće radne skupine orijentirane na vrjednovanje prirodnih i antropogenih značajki Padove kao središta šire regije te aluvijalnih ravni Bassa Padovana i Polesine. Ključna su pitanja pritom bila kako optimalno odrediti pojedine prirodne i kulturne fenomene regije u odnosu na njihov značaj i njihove mogućnosti održivoga turističkog vrjednovanja. Intenzivan konstruktivni rad i rasprave unutar skupine rezultirali su definiranjem prijedloga okvirnog rješenja, čemu su sudionici sa zadarskog Odjela za geografiju pridonijeli vlastitim znanjem i iskustvima, naročito u segmentu definiranja turističkih prioriteta s obzirom na geografski smještaj pojedinih područja i lokaliteta.

Nakon rada u radnim skupinama, preposljednjeg dana organiziran je neobavezni izlet sudionika u Veneciju uz stručno vodstvo. Rezultati radnih skupina predstavljeni su posljednjeg dana skupa u zgradi Sveučilišta u središtu Padove. Skup je zaključen svečanom ceremonijom zatvaranja, uz prigodnu večeru i druženje svih sudionika.

Zbog promjene uvjeta financiranja na razini Europske komisije (EK), za nadolazeće je razdoblje najavljena stanka u organizaciji konferencija o geografiji voda. Zbog toga 2015. godine ova konferencija neće biti održana, a njezino će daljnje održavanje ovisiti o dogovoru svih sveučilišta-sudionika te o iniciranju prilagodbe novim uvjetima financiranja i o sastavljanju novog programa za apliciranje pri Europskoj komisiji.

**Branimir Vukosav**

**KRONIKA  
ODJELA ZA GEOGRAFIJU SVEUČILIŠTA U ZADRU  
2013./2014.**

**ODVIJANJE NASTAVE U AKADEMSKOJ GODINI 2013./2014.**

U dvadesetoj akademskoj godini ostvarivanja dvopredmetnog studija geografije (u kombinaciji s drugim predmetom: povijest, sociologija, arheologija, strani jezik, etnologija i kulturna antropologija i dr.) od osnivanja akademske godine 1994./1995. te u devetoj godini ostvarivanja jednopredmetnoga studija primijenjene geografije od akademske godine 2005./2006. Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru uspješno je proveo planirani program rada na preddiplomskoj i diplomskoj razini studija. Od akademske godine 2010./2011., u suradnji s Odjelom za povijest Sveučilišta u Zadru, ostvaren je i poslijediplomski znanstveni studij *Jadran – poveznica među kontinentima* koji se uspješno nastavio i u akademskoj godini 2013./2014.

Na Odjelu za geografiju u akademskoj godini 2013./2014. bilo je zaposleno dvadeset stalnih djelatnika u različitim zvanjima (dva redovita profesora, pet izvanrednih profesora, osam docenata, jedan viši asistent i tri asistenta, od čega dva znanstvena novaka i jedan predavač) i jedan vanjski suradnik. Tijekom akademske godine doc. dr. sc. Vera Graovac Matassi obavljala je dužnost pročelnice Odjela za geografiju Sveučilišta u Zadru, a doc. dr. sc. Anica Čuka obavljala je dužnost zamjenice pročelnika Odjela za geografiju Sveučilišta u Zadru. Izv. prof. dr. sc. Josip Faričić od 2011. godine obavlja dužnost Prorektora za organizaciju, ljudske resurse, izdavaštvo i kvalitetu Sveučilišta u Zadru. Prof. dr. sc. Damir Magaš obavljao je dužnost člana Senata Sveučilišta u Zadru.

U uredu Odjela za geografiju djelovalo je zajedničko tajništvo Odjela za geografiju i Odjela za etnologiju i kulturnu antropologiju, a posao tajnice obavljala je Ana Ažić-Potočnjak, dipl. turistički komunikolog.

Nastavni plan i program dodiplomskog i preddiplomskog studija ostvaren je prema sljedećem rasporedu:

Predmet	Broj sati tjedno (ukupno)	Znanstveno-nastavni stupanj	Nastavnici i suradnici u nastavi
<b>A) PREDDIPLOMSKI STUDIJ</b>			
<b>1. GODINA STUDIJA, 1. SEMESTAR – JEDNOPREDMETNI STUDIJ PRIMIJENJENE GEOGRAFIJE</b>			
Uvod u geografiju I.	2P+1S (45)	red. prof. asistent asistent	dr. sc. D. Magaš A. Blaće, prof. D. Radoš, mag. geog.
Kartografija I.	2P+1V+2S (75)	izv. prof. viši asist.	dr. sc. J. Faričić dr. sc. Lena Mirošević
Hidrogeografija	2P+1V+2S (75)	izv. prof.	dr. sc. D. Perica
Osnove geologije I.	2P+1S (45)	izv. prof.	dr. sc. M. Surić
Osnove mineralogije i petrologije	1P+2V (45)	izv. prof.	dr. sc. M. Surić
Geoinformatika	1P+2V (45)	izv. prof. viši asistent	dr. sc. J. Faričić dr. sc. B. Vukosav
Biogeografija s ekologijom	1P+1V+1S (45)	red. prof. (vanj. sur.)	dr. sc. J. Rogošić
Terenska nastava	20 sati godišnje	izv. prof. izv. prof.	dr. sc. J. Faričić dr. sc. M. Surić
<b>1. GODINA STUDIJA, 2. SEMESTAR – JEDNOPREDMETNI STUDIJ PRIMIJENJENE GEOGRAFIJE</b>			
Uvod u geografiju II.	1P+1S (30)	red. prof. asistent asistent	dr. sc. D. Magaš A. Blaće prof. D. Radoš, mag. geog.
Kartografija II.	1P+2V+1S (60)	izv. prof. asistent	dr. sc. J. Faričić S. Šiljeg, prof.
Osnove geologije II.	2P+1S (45)	izv. prof.	dr. sc. M. Surić

Predmet	Broj sati tjedno (ukupno)	Znanstveno-nastavni stupanj	Nastavnici i suradnici u nastavi
Statističke i grafičke metode u geografiji	3V (45)	izv. prof. viši asistent	dr. sc. S. Mrđen dr. sc. B. Vukosav
Kulturalna geografija	1P+2S (45)	izv. prof. viši asist.	dr. sc. J. Faričić dr. sc. L. Mirošević
Multimedijska geografija	1P+2V (45)	izv. prof. asistent	dr. sc. J. Faričić D. Radoš, mag. geog.
Terenska nastava	20 sati godišnje	izv. prof. izv. prof.	dr. sc. M. Surić dr. sc. J. Faričić
<b>1. GODINA STUDIJA, 1. SEMESTAR – DVOPREDMETNI NASTAVNIČKI STUDIJ GEOGRAFIJE</b>			
Uvod u geografiju I.	2P (30)	red. prof.	dr. sc. D. Magaš
Kartografija I.	2P+1V (45)	izv. prof.	dr. sc. J. Faričić
Hidrogeografija	2P+1V (45)	izv. prof.	dr. sc. D. Perica
Osnove geologije I.	2P (30)	izv. prof.	dr. sc. M. Surić
Osnove mineralogije i petrologije	1P+1V (30)	izv. prof.	dr. sc. M. Surić
Biogeografija s ekologijom	1P+1V (30)	red. prof.	dr. sc. J. Rogošić
Geoinformatika	1P+1V (30)	izv. prof. viši asistent	dr. sc. J. Faričić dr. sc. B. Vukosav
Terenska nastava	20 sati godišnje	izv. prof. izv. prof.	dr. sc. M. Surić dr. sc. J. Faričić
<b>1. GODINA STUDIJA, 2. SEMESTAR – DVOPREDMETNI NASTAVNIČKI STUDIJ GEOGRAFIJE</b>			
Uvod u geografiju II.	2P (30)	red. prof.	dr. sc. D. Magaš
Kartografija II.	2P+1V (45)	izv. prof.	dr. sc. J. Faričić
Osnove geologije II.	2P (30)	izv. prof.	dr. sc. M. Surić
Statističke i grafičke metode u geografiji	3V (45)	izv. prof. viši asist.	dr. sc. S. Mrđen dr. sc. B. Vukosav
Kulturalna geografija	1P+1S (30)	izv. prof. viši asist.	dr. sc. J. Faričić dr. sc. L. Mirošević
Multimedijska geografija	1V (30)	izv. prof. viši asistent	dr. sc. J. Faričić dr. sc. B. Vukosav
Terenska nastava	20 sati godišnje	izv. prof. izv. prof.	dr. sc. M. Surić dr. sc. J. Faričić
<b>2. GODINA STUDIJA, 3. SEMESTAR – JEDNOPREDMETNI STUDIJ PRIMIJENJENE GEOGRAFIJE</b>			
Klimatologija	2P+2S+1V (75)	doc. asistent	dr. sc. S. Lozić D. Radoš, mag. geog.
Osnove urbane geografije	2P+1S (45)	doc.	dr. sc. R. Lončarić
Demogeografija I.	2P+1S+1V (60)	izv. prof.	dr. sc. S. Mrđen
Uvod u ekonomsku geografiju	2P+1S (45)	red. prof. viši asist.	dr. sc. Ž. Šiljković dr. sc. A. Pejdo
Pomorska geografija	2P+1S (45)	doc.	dr. sc. R. Lončarić
Engleski jezik u geografiji I.	2V (30)	viši asist.	dr. sc. A. Pejdo
Regionalna geografija Australije i Oceanije	1P+1S (30)	doc.	dr. sc. A. Čuka
Regionalna geografija Rusije	1P+1S (30)	doc. viši asist.	dr. sc. S. Lozić dr. sc. A. Pejdo
Terenska nastava	30 sati godišnje	doc.	dr. sc. R. Lončarić
<b>2. GODINA STUDIJA, 4. SEMESTAR – JEDNOPREDMETNI STUDIJ PRIMIJENJENE GEOGRAFIJE</b>			
Demogeografija II.	2P+2S+1V (75)	izv. prof. doc.	dr. sc. S. Mrđen dr. sc. V. Graovac Matassi
Geomorfologija	2P+2S+1V (75)	doc.	dr. sc. M. Mamut

Predmet	Broj sati tjedno (ukupno)	Znanstveno-nastavni stupanj	Nastavnici i suradnici u nastavi
Regionalna geografija Azije	2P+1S (45)	doc. asistent	dr. sc. S. Lozić S. Šiljeg, prof.
Regionalna geografija Afrike	2P+1S (45)	doc. asistent	dr. sc. R. Lončarić S. Šiljeg, prof.
Engleski jezik u geografiji II.	2V (30)	viši asist.	dr. sc. A. Pejdo
Industrijska geografija	2P+1S (45)	red. prof.	dr. sc. Ž. Šiljković
Razvoj urbanih sustava u svijetu	2P+2S (60)	doc. viši asist.	dr. sc. R. Lončarić dr. sc. L. Mirošević
Agrarna i ruralna geografija	1P+1S+1V (45)	red. prof.	dr. sc. Ž. Šiljković
Terenska nastava	30 sati godišnje	doc.	dr. sc. R. Lončarić
<b>2. GODINA STUDIJA, 3. SEMESTAR – DVOPREDMETNI NASTAVNIČKI STUDIJ GEOGRAFIJE</b>			
Klimatologija	2P+1V (45)	doc.	dr. sc. S. Lozić
Osnove urbane geografije	2P (30)	doc.	dr. sc. R. Lončarić
Demogeografija I.	2P+1V (45)	izv. prof.	dr. sc. S. Mrđen
Uvod u ekonomsku geografiju	2P (30)	red. prof.	dr. sc. Ž. Šiljković
Pomorska geografija	2P (30)	doc.	dr. sc. R. Lončarić
Engleski jezik u geografiji I.	2V (30)	viši asist.	dr. sc. A. Pejdo
Regionalna geografija Australije i Oceanije	1P (15)	doc.	dr. sc. A. Čuka
Regionalna geografija Rusije	1P (15)	doc. viši asist.	dr. sc. S. Lozić dr. sc. A. Pejdo
Terenska nastava	30 sati godišnje	doc.	dr. sc. R. Lončarić
<b>2. GODINA STUDIJA, 4. SEMESTAR – DVOPREDMETNI NASTAVNIČKI STUDIJ GEOGRAFIJE</b>			
Demogeografija II.	2P+1V (45)	izv. prof. doc.	dr. sc. S. Mrđen dr. sc. V. Graovac Matassi
Geomorfologija	2P+1V (45)	doc.	dr. sc. M. Mamut
Regionalna geografija Azije	2P+1S (45)	doc. asistent	dr. sc. S. Lozić S. Šiljeg, prof.
Regionalna geografija Afrike	2P (30)	doc. asistent	dr. sc. R. Lončarić S. Šiljeg, prof.
Engleski jezik u geografiji II.	2V (30)	viši asist.	dr. sc. A. Pejdo
Industrijska geografija	2P (30)	red. prof.	dr. sc. Ž. Šiljković
Razvoj urbanih sustava u svijetu	2P (30)	doc. viši asist.	dr. sc. R. Lončarić dr. sc. Lena Mirošević
Agrarna i ruralna geografija	1P+1V (30)	red. prof.	dr. sc. Ž. Šiljković
Terenska nastava	30 sati godišnje	doc.	dr. sc. R. Lončarić
<b>3. GODINA STUDIJA, 5. SEMESTAR – JEDNOPREDMETNI STUDIJ PRIMIJENJENE GEOGRAFIJE</b>			
Politička geografija I.	2P+1S (45)	izv. prof. asistent	dr. sc. M. Glamuzina A. Šiljeg, prof.
Regionalna geografija Hrvatske I.	2P+1S (45)	red. prof. asistent	dr. sc. D. Magaš D. Radoš, mag. geog.
Regionalna geografija Angloamerike	2P+1S (45)	red. prof. doc.	dr. sc. Ž. Šiljković dr. sc. N. Lončar
Regionalna geografija Europe I.	2P+1S (45)	izv. prof.	dr. sc. D. Perica
Turistička geografija	2P+2S (60)	red. prof. asistent	dr. sc. Ž. Šiljković J. Brkić-Vejmelka, prof.
Historijska geografija	2P+1S (45)	izv. prof. viši asist.	dr. sc. J. Faričić dr. sc. L. Mirošević
Hrvatsko iseljeništvo	2P+1S (45)	doc.	dr. sc. A. Čuka

Predmet	Broj sati tjedno (ukupno)	Znanstveno-nastavni stupanj	Nastavnici i suradnici u nastavi
Suvremeni demografski trendovi	2P+1S (45)	doc.	dr. sc. V. Graovac Matassi
Terenska nastava	40 sati godišnje	doc.	dr. sc. V. Graovac Matassi
<b>3. GODINA STUDIJA, 6. SEMESTAR – JEDNOPREDMETNI STUDIJ PRIMIJENJENE GEOGRAFIJE</b>			
Prometna geografija	2P+1S (45)	red. prof. viši asist.	dr. sc. Ž. Šiljković dr. sc. A. Pejdo
Regionalna geografija Hrvatske II.	2P+1S (45)	red. prof. asistent	dr. sc. D. Magaš D. Radoš, mag. geog.
Politička geografija II.	2P+1S (45)	izv. prof. asistent	dr. sc. M. Glamuzina A. Blaće, prof.
Uvod u znanstveno-istraživački rad	2S (30)	doc.	dr. sc. V. Graovac
Regionalna geografija Europe II.	2P+1S (45)	izv. prof. viši asist.	dr. sc. D. Perica dr. sc. B. Vukosav
Regionalna geografija Latinske Amerike	2P+1S (45)	red. prof. doc.	dr. sc. Ž. Šiljković dr. sc. N. Lončar
Geografija obitelji	1P+1S (30)	izv. prof.	dr. sc. S. Mrđen
Geografija prirodnih prijetnji	1P+1S (30)	izv. prof. doc.	dr. sc. D. Perica dr. sc. N. Lončar
Medicinska geografija	1P+1S (30)	doc.	dr. sc. N. Lončar
Terenska nastava	40 sati godišnje	doc.	dr. sc. V. Graovac Matassi
Završni ispit	1V (15)		Ispitno povjerenstvo
<b>3. GODINA STUDIJA, 5. SEMESTAR – DVOPREDMETNI NASTAVNIČKI STUDIJ GEOGRAFIJE</b>			
Politička geografija I.	2P (30)	izv. prof. asistent	dr. sc. M. Glamuzina A. Blaće, prof.
Regionalna geografija Hrvatske I.	2P (30)	red. prof.	dr. sc. D. Magaš
Regionalna geografija Angloamerike	2P+1S (45)	red. prof. doc.	dr. sc. Ž. Šiljković dr. sc. N. Lončar
Regionalna geografija Europe I.	2P+1S (45)	izv. prof.	dr. sc. D. Perica
Turistička geografija	2P (30)	red. prof. asistent	dr. sc. Ž. Šiljković J. Brkić-Vejmelka, prof.
Historijska geografija	2P (30)	izv. prof. viši asist.	dr. sc. J. Faričić dr. sc. L. Mirošević
Hrvatsko iseljništvo	2P (30)	doc.	dr. sc. A. Čuka
Suvremeni demografski trendovi	2P (30)	doc.	dr. sc. V. Graovac Matassi
Terenska nastava	40 sati godišnje	doc.	dr. sc. V. Graovac Matassi
<b>3. GODINA STUDIJA, 6. SEMESTAR – DVOPREDMETNI NASTAVNIČKI STUDIJ GEOGRAFIJE</b>			
Prometna geografija	2P (30)	red. prof. doc.	dr. sc. Ž. Šiljković dr. sc. A. Pejdo
Regionalna geografija Hrvatske II.	2P (30)	red. prof.	dr. sc. D. Magaš
Politička geografija II.	2P (30)	izv. prof. asistent	dr. sc. M. Glamuzina A. Blaće, prof.
Uvod u znanstveno-istraživački rad	2S (30)	doc.	dr. sc. V. Graovac Matassi
Regionalna geografija Europe II.	2P+1S (45)	izv. prof. viši asistent	dr. sc. J. Faričić dr. sc. B. Vukosav

Predmet	Broj sati tjedno (ukupno)	Znanstveno-nastavni stupanj	Nastavnici i suradnici u nastavi
Regionalna geografija Latinske Amerike	2P+1S (45)	red. prof. doc.	dr. sc. Ž. Šiljković dr. sc. N. Lončar
Geografija obitelji	1P+1S (30)	izv. prof.	dr. sc. S. Mrđen
Geografija prirodnih prijetnji	1P+1S (30)	doc.	dr. sc. N. Lončar
Medicinska geografija	1P+1S (30)	doc.	dr. sc. Nina Lončar
Terenska nastava	40 sati godišnje	doc.	dr. sc. V. Graovac Matassi
Ispitno povjerenstvo	1V (15)		Ispitno povjerenstvo
<b>B) DIPLOMSKI STUDIJ</b>			
<b>1. GODINA STUDIJA, 1. SEMESTAR – JEDNOPREDMETNI STUDIJ PRIMIJENJENE GEOGRAFIJE</b>			
GIScience – znanost o geoprostornim informacijama	1P+3V (60)	izv. prof. asistent	dr. sc. J. Faričić A. Šiljeg, prof.
Geoekologija	2P+1S+1V (60)	doc.	dr. sc. M. Mamut
Osnove oceanologije	1P+2S (45)	izv. prof.	dr. sc. M. Surić
Digitalna kartografija	1P+2V (60)	izv. prof. asistent	dr. sc. J. Faričić A. Šiljeg, prof.
Turistička geografija Hrvatske	1P+2S (45)	red. prof. (vanj. sur.)	dr. sc. Ž. Šiljković J. Brkić-Vejmelka, prof.
Geografski aspekti upravljanja obalnim područjima	1P+2S (45)	doc.	dr. sc. V. Graovac Matassi
Antropološka demografija	1P+2S (45)	izv. prof.	dr. sc. S. Mrđen
Terenska nastava	40 sati godišnje	izv. prof. doc.	dr. sc. D. Perica dr. sc. S. Lozić
<b>1. GODINA STUDIJA, 2. SEMESTAR – JEDNOPREDMETNI STUDIJ PRIMIJENJENE GEOGRAFIJE</b>			
Geoaspekti regionalizacije i prostornog planiranja	2P+2S (60)	red. prof. asistent	dr. sc. D. Magaš A. Šiljeg, prof.
Geografija krša	2P+1S+1V (60)	izv. prof.	dr. sc. D. Perica
Odabrana poglavlja iz klimatologije	1P+1S+1V (45)	doc.	dr. sc. S. Lozić
Odabrana poglavlja iz geomorfologije	1P+1S+1V (45)	doc.	dr. sc. M. Mamut
Geografija hrvatskih otoka	1P+2S (45)	doc.	A. Čuka, prof.
Geografija Jadrana	2P+1S (45)	doc.	dr. sc. R. Lončarić
Primjena GIS-a u prostornom planiranju	1P+2V (45)	izv. prof. asistent	dr. sc. J. Faričić A. Šiljeg, prof.
Geobotanika	1P+2S (45)	red. prof.	dr. sc. J. Rogošić
Terenska nastava	40 sati godišnje	izv. prof. doc.	dr. sc. D. Perica dr. sc. S. Lozić
<b>1. GODINA STUDIJA, 1. SEMESTAR – DVOPREDMETNI NASTAVNIČKI STUDIJ GEOGRAFIJE</b>			
GIScience – znanost o geoprostornim informacijama	1P+2V (45)	izv. prof. viši asistent	dr. sc. J. Faričić dr. sc. B. Vukosav
Geoekologija	2P+1V (45)	doc.	dr. sc. M. Mamut
Osnove oceanologije	1P+2S (45)	izv. prof.	dr. sc. M. Surić
Digitalna kartografija	1P+2V (60)	izv. prof. asistent	dr. sc. J. Faričić A. Šiljeg, prof.
Turistička geografija Hrvatske	1P+2S (45)	red. prof. (vanj. sur.)	dr. sc. Ž. Šiljković J. Brkić-Vejmelka, prof.
Antropološka demografija	1P+2S (45)	izv. prof.	dr. sc. S. Mrđen
Geografski aspekti upravljanja obalnim područjima	1P+2S (45)	doc.	dr. sc. V. Graovac Matassi
Terenska nastava	40 sati godišnje	izv. prof. doc.	dr. sc. D. Perica dr. sc. S. Lozić

Predmet	Broj sati tjedno (ukupno)	Znanstveno-nastavni stupanj	Nastavnici i suradnici u nastavi
<b>1. GODINA STUDIJA, 2. SEMESTAR – DVOPREDMETNI NASTAVNIČKI STUDIJ GEOGRAFIJE</b>			
Geoaspekti regionalizacije i prostornog planiranja	2P+1S (45)	red. prof. asistent	dr. sc. D. Magaš A. Šiljeg, prof.
Geografija krša	2P+1V (45)	izv. prof.	dr. sc. D. Perica
Odabrana poglavlja iz klimatologije	1P+1S+1V (45)	doc.	dr. sc. S. Lozić
Odabrana poglavlja iz geomorfologije	1P+1S+1V (45)	doc.	dr. sc. M. Mamut
Geografija hrvatskih otoka	1P+2S (45)	doc.	A. Čuka, prof.
Geografija Jadrana	2P+1S (45)	doc.	dr. sc. R. Lončarić
Metodika nastave geografije I.	3P+2V (75)	predavač	K. Magaš, prof.
Primjena GIS-a u prostornom planiranju	1P+2V (45)	izv. prof. asistent	dr. sc. J. Faričić A. Šiljeg, prof.
Geobotanika	2P+1S (45)	red. prof.	dr. sc. J. Rogošić
Terenska nastava	20	izv. prof. doc.	dr. sc. D. Perica dr. sc. S. Lozić
<b>2. GODINA STUDIJA, 3. SEMESTAR – JEDNOPREDMETNI STUDIJ PRIMIJENJENE GEOGRAFIJE</b>			
Metodologija znanstveno-istraživačkog rada u geografiji	1P+2S (45)	doc.	dr. sc. V. Graovac Matassi
Diplomski seminar	2S (30)	doc.	dr. sc. A. Čuka
Stručna praksa	3V (45)	predavač asistent	K. Magaš, prof. S. Šiljeg, prof.
Odabrana poglavlja iz hidrogeografije	1P+1S+1V (45)	izv. prof.	dr. sc. D. Perica
Regionalna geografija Sredozemlja	1P+2S (45)	doc.	dr. sc. S. Lozić
Geografski aspekti litoralizacije	1P+2S (45)	red. prof. asistent	dr. sc. D. Magaš A. Blaće, prof.
Metodika nastave geografije II.	1P+1S+3V (75)	predavač	K. Magaš, prof.
Terenska nastava	40 sati godišnje	doc.	dr. sc. M. Mamut
<b>2. GODINA STUDIJA, 4. SEMESTAR – JEDNOPREDMETNI STUDIJ PRIMIJENJENE GEOGRAFIJE</b>			
Diplomski rad	150		Mentor
Terenska nastava	40 sati godišnje	doc.	dr. sc. M. Mamut
<b>2. GODINA STUDIJA, 3. SEMESTAR – DVOPREDMETNI NASTAVNIČKI STUDIJ GEOGRAFIJE</b>			
Metodologija znanstveno-istraživačkog rada u geografiji	1P+1S (30)	doc.	dr. sc. V. Graovac Matassi
Diplomski seminar	2S (30)	doc.	dr. sc. A. Čuka
Metodika nastave geografije II.	1P+1S+3V (75)	predavač	K. Magaš, prof.
Odabrana poglavlja iz hidrogeografije	1P+1S+1V (45)	izv. prof.	dr. sc. D. Perica
Regionalna geografija Sredozemlja	1P+2S (45)	doc.	dr. sc. S. Lozić
Geografski aspekti litoralizacije	1P+2S (45)	red. prof. asistent	dr. sc. D. Magaš A. Blaće, prof.
Terenska nastava	40 sati godišnje	doc.	dr. sc. M. Mamut
<b>2. GODINA STUDIJA, 4. SEMESTAR – DVOPREDMETNI NASTAVNIČKI STUDIJ GEOGRAFIJE</b>			
Diplomski rad	75		Mentor
Terenska nastava	40 sati godišnje	doc.	dr. sc. M. Mamut

## ZNANSTVENI PROGRAM I ZNANSTVENI PROJEKTI

Akadske godine 2013./2014. nastavljen je rad na znanstvenim projektima u sklopu znanstvenog programa *Geografsko-krajobrazne odrednice razvoja hrvatskog priobalja i otoka* voditelja prof. dr. sc. Damira Magaša, i to:

a) *Geografske osnove razvoja litoralnih regija Hrvatske* glavnog istraživača prof. dr. sc. Damira Magaša (suradnici na projektu su prof. dr. sc. Ante Kalogjera, prof. dr. sc. Veljko Rogić, prof. dr. sc. Maša Surić, prof. dr. sc. Josip Faričić, doc. dr. sc. Robert Lončarić, Ante Blaće, prof., zn. novak, doc. dr. sc. Lena Mirošević, doc. dr. sc. Ana Pejdo, dr. sc. Branimir Vukosav, doc. dr. sc. Nina Lončar i dr. sc. Jadranka Brkić-Vejmelka te prof. dr. sc. Giovanni Battista sa Sveučilišta u Trstu i prof. dr. sc. Milan Bufon sa Sveučilišta u Kopru).

b) *Hrvatski priobalni krški prostor – geomorfološke i ekološke značajke* glavnog istraživača prof. dr. sc. Dražena Perice (suradnici na projektu su doc. dr. sc. Tatjana Bakran-Petricioli, Kristina Krklec, dipl. ing., dr. sc. Gordan Lukač, dr. sc. Snježana Vujčić-Karlo i dr. sc. Ante Šiljeg).

Još u akademskoj godini 2012./2013. na Odjelu za geografiju odobrena su dva nova znanstveno-istraživačka projekta koja financira Sveučilište u Zadru, a koja su bila aktivna i akademske godine 2013./2014. Projekt *Rekonstrukcija regionalnih paleoklimatskih promjena – zapisi iz siga sjeverne Dalmacije* vodi izv. prof. dr. sc. Maša Surić, a projekt *Kulturni krajolik kao izvor znanja o organizaciji prostora* doc. dr. sc. Lena Mirošević.

## TERENSKA NASTAVA

### Prva godina preddiplomskog studija geografije

Terenska nastava za studente prve godine preddiplomskog studija primijenjene geografije te nastavničkog studija geografije obavljena je u akademskoj godini 2013./2014. prema predviđenom nastavnom planu. Terensku su nastavu vodili izv. prof. dr. sc. Josip Faričić i asistent Denis Radoš, mag. geografije, (Split, Šibenik i Ugljan) te izv. prof. dr. sc. Maša Surić i doc. dr. sc. Robert Lončarić (Pag).

Prvog dana terenske nastave, 8. svibnja 2014., studenti su posjetili Hrvatski hidrografski institut u kojem su se upoznali s procesom prikupljanja i obrade relevantnih podataka na temelju kojih se izrađuju pomorske karte. Tom prigodom posjećen je i muzejski postav hrvatske hidrografske službe i pomorske kartografije. Posjet je u ime domaćina organizirao Pejo Bročić, načelnik Kartografskog odjela HHI-ja. U Šibeniku je razmotren urbano-geografski razvitak toga hrvatskog jadranskog grada. Voditeljima se u tumačenju posebnosti i suvremenih problema razvitka Šibenika kao središta Šibensko-kninske županije pridružio doc. dr. sc. Jadran Kale s Odjela za etnologiju i kulturnu antropologiju Sveučilišta u Zadru.

Drugoga dana terenske nastave, 9. svibnja 2014., na relaciji Zadar – Preko – Sv. Mihovil – Preko – Zadar studenti su upoznati s osnovnim geografskim obilježjima otoka Ugljana u kontekstu društveno-gospodarskog razvitka zadarske regije. Istaknute su mogućnosti i nedostaci prirodne osnove koje su utjecale na specifičnu organizaciju otočnoga prostora te na oblikovanje kulturnoga krajolika. Tijekom terenskog obilaska geografskog profila od Preka do uzvisine i utvrde Sv. Mihovila održano je nekoliko prigodnih predavanja o geomorfološkim značajkama i procesima, klimavegetacijskim obilježjima Ugljana, demogeografskim strukturama i procesima te suvremenom otočnom gospodarstvu. Posebno su razmotrene mogućnosti vrjednovanja prirodne i kulturne baštine otoka Ugljana. Nakon predavanja održane su vježbe orijentacije u prostoru uz korištenje topografskih karata, kompasa i GPS prijemnika.

Treći dan terenske nastave, 23. svibnja 2014., studenti su s voditeljima proveli u obilasku i egzemplarnim istraživanjima otoka Paga, od Luna na krajnjem sjeverozapadu do Paškog mosta na krajnjem jugoistoku. Studenti su se upoznali s paškim krajolicima u kojima se očituju otisci prirodnih pojava i različitih društveno-gospodarskih aktivnosti. Osobita pozornost posvećena je Velom blatu, paškoj solani, muzejskom postavu paške soli, urbano-geografskom razvitku Paga i Novalje, maslinarstvu Luna te geografskim osnovama razvoja antičke Cisse. Na terenskom obilasku jasno je upućeno na



značenje otoka Paga kao svojevrsnoga poligona za različita istraživanja iz geografije i geografiji srodnih znanstvenih disciplina, posebno geologije. Isto tako, s metodološkog motrišta istaknuta je potreba multidisciplinarnog razmatranja složenih prostornih fenomena (krš, kulturni krajolik, geografska imena, nematerijalna baština i sl.).

### Druga godina preddiplomskog studija geografije

Od 4. do 7. svibnja 2014. održana je terenska nastava studenata druge godine preddiplomskog studija geografije na području dijela zapadne Hercegovine i dijela Južne Hrvatske. U izvođenju terenske nastave sudjelovalo je dvadeset devet studenata pod vodstvom doc. dr. sc. Lene Mirošević i asistentice Silvije Šiljeg, prof. Cilj terenske nastave bio je upoznati studente s prirodno-geografskim, socio-ekonomskim i historijskim značajkama otočnog, priobalnog i zaobalnog prostora. Poseban naglasak bio je na usporedbi prostornih promjena uzrokovanih različitim historijsko-geografskim transformacijskim procesima. Uz predavanja voditeljice i suvoditeljice te stručnih izlagača i vodiča, sva tri dana terenske nastave studenti su izlagali i svoje seminarske radove. Obveza studenata bila je i prikupiti vlastite fotografije s terena koje će priložiti uz svoje seminarske radove.

Prvog dana terenske nastave posjećen je Nacionalni park Krka. Uz stručni obilazak jezera na Skradinskom buku, studenti su se upoznali s prirodnim fenomenima i kulturno-povijesnim spomenicima rijeke Krke. Tijekom obilaska Skradinskog buka, najdužeg i najposjećenijeg slapa na rijeci Krki, studenti su mogli vidjeti različite geomorfološke oblike nastale taloženjem sedre i primjere dobro očuvane mrtve i žive sedre te se upoznati s bogatom florom i faunom parka. Obilaskom edukativne staze razgledani su i ostatci nekadašnje hidroelektrane Krka, koja je počela s radom 1895. godine. Uz etnoprezentaciju u kojoj su sudjelovali i studenti, stručnjaci parka održali su predavanje o vodenicama iz 19. stoljeća koje danas imaju veliko kulturno-povijesno značenje kao spomenici ruralnog graditeljstva i gospodarske prošlosti. Nakon kraće stanke u Neumu studenti su obišli zidine u Stonu, obrambeni zid i jedan od najvećih srednjovjekovnih fortifikacijsko-urbanističkih pothvata, gdje je održan seminarski rad o izgradnji, važnosti i restauraciji utvrde. Studenti su se upoznali s osnovnim obilježjima historijsko-geografskog razvoja zapadnog dijela Dubrovačke Republike. Prvi dan završen je obilaskom grada Korčule uz tematska predavanja voditeljice doc. dr. sc. Lene Mirošević. Strateška uloga grada kroz povijest, urbana kompozicija, stambena arhitektura, prepoznatljiv srednjovjekovni raster grada, viteška igra moreška, utjecaj venecijanske uprave na razvitak grada samo su neke od tema o kojima se govorilo.

Drugi dan terenske nastave započeo je posjetom muzeja maslinarstva i uljarstva i privatne uljare Zlokić u Veloj Luci. U muzeju su studenti razgledali etnografsku zbirku i restaurirane strojeve za preradu maslina te su degustirali različite vrste maslinova ulja iz proizvodnje uljare Zlokić. U uljari je vlasnik održao predavanje o organizaciji i procesu proizvodnje. Objasnio je procese proizvodnje tradicionalnom tehnikom s kamenim mlinom i hidrauličnim prešama te suvremeni sustav s kontinuiranom preradom s centrifugalnim strojevima. Nakon predavanja i posjeta muzeja studenti su obišli plantažu maslina. Put je nastavljen prema Veloj špilji na padinama brda Pinski rat, na nadmorskoj visini od oko 130 metara iznad grada Vela Luke. Predavanje o ovome pretpovijesnom arheološkom nalazištu i svim znanstvenim istraživanjima ovoga lokaliteta održao je dr. sc. Dinko Radić. Tijekom vožnje istočnim i zapadnim dijelom otoka Korčule održana su predavanja o prirodnim i povijesnim datostima otoka Korčule, gospodarskoj litoralizaciji, koncentraciji naseljenosti, industrijskoj proizvodnji prije i poslije Domovinskog rata te o ulozi i razvoju turizma korčulanskih naselja. U središnjem dijelu poluotoka Pelješca, u mjestu Putnikovići studenti su posjetili poljoprivrednu zadrugu "Putniković" osnovanu 1945. godine. Poljoprivredna zadruga „Putniković“ danas ima sto četrdeset zadrugara. Budući da je djelatnost zadruge u prvom redu vinarstvo, prerada grožđa i opskrba proizvođača reprodukcijom materijalom, studenti su posjetili automatsku punionicu vina i vinariju u kojima su degustirali različite vrste vina. Put je nastavljen prema Metkoviću, najvećem urbanom naselju Donjoneretvanske delte.

Posljednji dan terenske nastave započeo je posjetom Ornitološkoj zbirci u Metkoviću u kojoj je izložen velik broj prepariranih ptica koje su se privremeno ili trajno zadržavale na prostoru donjoneretvanskoga kraja. Kustosica zbirke istaknula je da od tristo šezdeset izloženih prepariranih ptica četiriju vrsta više nema zbog promjene koridora leta i pretjeranog izlova. U prostorijama zbirke održano je predavanje o

problematici zaštite delte kao parka prirode. Nakon posjeta zbirci, uz stanku pokraj Lučkog mosta na rijeci Neretvi, suvoditeljica Silvija Šiljeg upoznala je studente s izgradnjom mosta i prve željeznice koja je povezivala riječnu luku u Metkoviću sa zaleđem u Zapadnoj Hercegovini, govorila je o važnosti industrije za ovaj tranzitni grad, kako nekad tako i danas, te o maratonu lađa, jednom od najposjećenijih turističkih događaja u gradu Metkoviću. Na rubu močvare studenti su posjetili seosko naselje Vid znamenito po arheološkim ostatcima rimske kolonije Narone. U Arheološkom muzeju Narona, prvom hrvatskom *in situ* muzeju, studenti su vidjeli zbirku s oko devetsto arheoloških nalaza te slušali predavanje o povijesti ovoga kraja od 3. stoljeća prije Krista do 15. stoljeća. Postav muzeja smješten je u vanjskom i unutrašnjem dijelu. U unutrašnjem dijelu izloženi su kipovi careva i članova njihovih obitelji, uz pet vetrina u kojima je arheološki materijal pronađen na širem prostoru hrama (ulomci skulptura, novci, staklo, predmeti od metala i kosti, keramika i lucerne), dok su u vanjskom postavu ulomci arhitektonskih ukrasa hrama te funkcionalni i dekorativni dijelovi opreme foruma. Terenska nastava nastavljena je safarijem po rukavcima i kanalima rijeke Neretve u tradicionalnom Neretvanskom plovilu tzv. *lađi*. Idejni začetnik fotosafarija u Neretvi je Pavo Jerković koji je 1996. godine prvi put organizirao dolazak turista u dolinu Neretve na fotosafari neretvanskom lađom. Osim izravnog upoznavanja s florom i faunom neretvanske močvare, studenti su na predavanjima čuli mnoštvo zanimljivih informacija o važnosti lađa kroz povijest. Nakon tradicionalnog ručka u srcu neretvanske močvare, put je nastavljen prema Međugorju, jednom od najpoznatijih rimokatoličkih svetišta. Tijekom vožnje i u središtu Međugorja održana su seminarska izlaganja, a o povijesti i nastanku naselja, značajnim migracijama, gospodarstvu i razvoju turizma, te o transformaciji i devastaciji prostora posljednjih desetljeća govorile su voditeljice. Studenti su posjetili crkvu sv. Jakova, etnoselo Herceg s autentičnim hercegovačkim kućama, iznimnim primjercima etnografske, povijesne i graditeljske vrijednosti hercegovačkog kraja. Terenska nastava nastavljena je prema Zadru. Tijekom vožnje autocestom A1 održana su studentska izlaganja. Na terenskoj nastavi uspješno su ostvarene sve predviđene aktivnosti.

### Treća godina preddiplomskog studija geografije

Od 5. do 8. svibnja 2014. provedena je terenska nastava studenata treće godine preddiplomskog studija na području Istočne Hrvatske. Sudjelovalo je trideset troje studenata pod vodstvom doc. dr. sc. Nine Lončar i suvoditeljstvom Ante Blaće, prof. Svrha nastave bila je upoznati se s prirodnogeografskim i društvenogeografskim značajkama toga dijela Hrvatske i specifičnostima društvenogospodarskog razvoja.

Terenska nastava započela je vožnjom autocestom od Zadra do čvorišta Gornja Ploča. Na putu od Krbave do Slunja razgledane su Rastoke. Starom cestom preko Korduna i Banovine sudionici terenske nastave stigli su do Parka prirode "Lonjsko polje", najvećega močvarnog područja dunavskog sliva. U prijamnom centru u Krapju studenti su podijeljeni u dvije skupine. Prva je skupina slušala predavanja o općim obilježjima parka, njegovu biljnom i životinjskom svijetu te o graditeljskoj baštini. Druga skupina je pod vodstvom stručnog edukatora napravila kraću rutu na edukativnoj skeli „Vodomar“. Studenti su upoznati s osnovnim značajkama rijeke Save, dinamikom vodostaja, geomorfološkim i tektonskim procesima koji sudjeluju u preoblikovanju okolnog prostora, načinu korištenja rijeke Save i njezinu povijesnom značaju. Osim upućivanja na važnost močvarnih područja i njihovu bioraznolikost, naglasak je stavljen na korištenje područja Parka prirode Lonjsko polje u svrhu obrane od poplava. Nakon što su se skupine zamijenile, uz stručno vodstvo razgledano je "europsko selo roda", naselje Čigoč, poznato po tradicionalnoj arhitekturi drvenih kuća i velikom broju roda koje se tamo gnijezde. Na putu do Čigoča vidjela se retencija Lonjskoga polja kraj sela Mužilovčice. Odredište prvog dana bila je Velika, općinsko središte sjevernog dijela Požeške kotline. Osim smještaja, Velika je bila ishodište za ostala tri dana terenske nastave.

Gotovo cijeli drugi dan terenske nastave studenti i voditelji su proveli na području Parka prirode "Papuk". Papuk je dio orografski izoliranog Slavanskog gorja koje čine dva paralelna niza pružanja zapad-istok. Sjeverni niz čine Papuk (954 m) i Krndija (790 m), a južni niz čine Psunj (984 m) te Požeška (618 m) i Dilj gora (461 m). Između ova dva niza nalazi se Požeška zavala (kotlina). Gorski hrbat Papuk obuhvaća sjeverozapadni dio Slavanskog gorja i izdužen je pravcem ZSZ-IJI u duljini od oko 45 km. Najširi je na zapadu (oko 20 km), a najuži na krajnjem istoku (manje od 10 km). Uvodno predavanje održano je u centru za posjetitelje u Velikoj gdje su stručni voditelji parka, Goran Pavić, dipl. ing. geol., i

Goran Radonić, dipl. ing. geol., dali osnovne informacije o Prirodnom parku „Papuk“ i predstavili stalnu izložbu koja obuhvaća najzanimljivije biološke, arheološke, geološke i povijesne eksponate s područja parka te bogatu zbirku fosila. Na putu do lokaliteta Trešnjevica i Rupnica prolazilo se kroz naselja Požeške zavale. Lokaliteti se nalaze u blizini mjesta Voćin (uz cestu Voćin – Zvečevo) u sjeverozapadnom dijelu Parka. Stručni voditelji Parka su u kamenolomu Trešnjevica i geolokalitetu Rupnica objasnili specifičnosti prostora parka s obzirom na starost i vrste stijena od kojih je Papuk izgrađen. Geološka građa područja parka obilježena je velikom raznolikošću zbog čega je Papuk proglašen prvim geoparkom u Hrvatskoj. Najveći dio Papuka gradi paleozojske metamorfne i magmatske stijene, a detaljna geološka istraživanja izdvojila su tri skupine takvih stijena: regionalnometamorfne stijene, magmatite i granitoidne stijene. Geološka posebnost lokaliteta Trešnjevica je u tome što su na površini vidljive žile i dajkovi vulkanskih stijena koje prodiru kroz stariji kristalinski kompleks te se tu mogu pronaći različite vrste stijena kao što su: riolit, andezit, bazalt, tuf, granit, pegmatit, gnajs itd. Studenti su imali prilike naučiti kako se izvodi geološko uzorkovanje, služiti se geološkim čekićem te samostalno uzeti uzorke stijena. Lokalitet Rupnica još je 1948. godine proglašen prvim geološkim spomenikom prirode u Hrvatskoj. Njegov geološki značaj je u jedinstvenoj morfološkoj pojavnosti vulkanskih stijena u obliku četverokutnog i šesterokutnog stupastog lučenja albitskog riolita. Stupovi su nastali kao posljedica stvaranja pukotinskih sustava pri hlađenju magme na prolazu prema površini Zemlje. Nakon obilaska dvaju geolokaliteta krenulo se u park-šumu Jankovac. Studenti su bili podijeljeni u dvije skupine koje su naizmjenično obilazili poučnu Grofovu stazu i radili s GPS-om. Poučna staza, nazvana po grofu Josipu Jankoviću, koji je sredinom 19. stoljeća izgradio lovački dom i uredio taj dio Papuka za boravak gostiju, smještena je u dijelu park-šume Jankovac uz planinarski dom te obuhvaća Jankovačka jezera i slap Skakavac. Dolina Jankovca je kontaktna dolina na granici krškog i nekrškog područja. Izvorišni dio doline nalazi se na krškom području (karbonatne stijene trijasko starosti), a niz većih ponikava predstavlja okršeno dno nekadašnjega aktivnog dijela doline. Na kontaktu s nepropusnim stijenama pojavljuje se krški izvor i manje špilje. Studenti su upoznati s hidrološkim i biogeografskim značajkama Papuka i njegovim društveno-gospodarskim značenjem za stanovništvo toga kraja, uz ostalo i zbog proizvodnje stakla koja se tamo odvijala u 18. stoljeću. U međuvremenu je druga skupina, koristeći GPS-ove izvršila “geocaching” (“geolov”), tj. prema zadanim koordinatama tražila pojedine vrste stijena (gnajs, pješčenjaci, sedra itd.) na području Jankovca. Geocaching je sve popularnija aktivnost na otvorenom na međunarodnoj razini s gotovo 2,4 milijuna različitih predmeta skrivenih u različitim dijelovima svijeta. Nakon što su se skupine izmijenile, vratili su se u Veliku.

Polaskom iz Velike preko Našica do Krndije, naselja petnaestak kilometara sjeverno od Đakova, započeo je treći dan terenske nastave. Putem do Đakova studenti su se upoznali s prirodnim i društvenim specifičnostima okolnog prostora s posebnim osvrtom na geomorfološke značajke. Istaknute su razlike između Zapadnoslavonskog brdsko-dolinskog prostora koji obuhvaća slavonsku Posavinu i Požešku kotlinu te čini reljefno manje homogen prostor Istočne Hrvatske u odnosu na Istočnohrvatsku ravnicu kao nizinski dio Istočne Hrvatske u kojem prevladavaju lesne zaravni i aluvijalne ravnice (pridravska nizina Osijeka, Slavonska Podravina, Baranja, Vukovarski ravnjak, đakovački kraj, Bosutska Posavina). Osobit naglasak je stavljen na Đakovačku lesnu zaravan i njezino agrarno vrednovanje. U Krndiji su se studenti susreli s predstavnicima Njemačke narodnosne zajednice – Zemaljske udruge Podunavskih Švaba iz Osijeka, Renatom Trischler, izvršnom direktoricom udruge i njezinim suradnicima, koji su održali predavanje o ulozi i značenju Nijemaca u gospodarskom i kulturnom životu Istočne Hrvatske. Krndija je primjer planski izgrađenog, u potpunosti njemačkog naselja koje je egzistiralo do Drugoga svjetskog rata. Porazom Njemačke u Drugome svjetskom ratu, većina njemačkog stanovništva s prostora bivše Jugoslavije (“folksdojčeri”) je protjerana ili zatvorena u logore, tako da je od približno 150 000 tisuća Nijemaca na prostoru Hrvatske prije Drugoga svjetskog rata danas ostalo malo manje od 3 000 osoba koje se izjašnjavaju Nijemcima. Slijedio je put do Đakova, drugoga po veličini grada Osječko-baranjske županije. U Đakovu je s vodičem razgledana neogotička katedrala sv. Petra, podignuta za biskupovanja Josipa Jurja Strossmayera, potom crkva Svih Svetih koja potječe iz srednjeg vijeka, a za vrijeme osmanske vlasti je pretvorena u džamiju. Nakon oslobođenja od osmanske vlasti ponovno je pretvorena u crkvu i jedan je od rijetkih preživjelih spomenika osmanske arhitekture na području Slavonije. Na židovskom groblju u Đakovu pokopano je oko 570 Židova koji su bili zatočeni u logoru koji je postojao u Đakovu od prosinca 1941. do lipnja 1942. Posebnost toga groblja je što su sačuvana imena svih žrtava zahvaljujući grobaru Stjepanu Kolbu koji je, žrtvujući vlastiti život, zapisivao imena žrtava i pokapao ih u pojedinačne grobove. Nakon završetka rata je stradao u logoru zbog toga što je bio

njemačkog podrijetla. Terenska nastava dalje se odvijala autocestom A5 – “Slavonikom” od Đakova do čvora Sredanci, autocestom A3 do Slavonskog Broda i lokalnom cestom do Požege. Razgledavanje Požege uz kraća izlaganja o njezinim geografskim obilježjima i historijskogeografskom značenju provedeno je uz vodstvo Igora Zdenčanovića, mag. geog., bivšeg studenta Odjela za geografiju. Uslijedio je put do vidikovca Kapovac na Krndiji s kojeg se pruža pogled na velik dio slavonske Podravine i dijela Baranje koji su u geološkoj prošlosti bili dio Panonskog mora. Istaknuta je iznimna prirodna predisponiranost Požeške doline, posebno tercijarnih prisojnih padina Papuka i Krndije za razvoj vinogradarstva i vinarstva. Požešku dolinu su još Rimljani nazvali *Vallis aurea* (Zlatna dolina), aludirajući na njezine potencijale u poljoprivrednoj proizvodnji. Studenti su posjetili vinski podrum u Kutjevu u vlasništvu Kutjevo d.d. Organizirana proizvodnja vina u Kutjevu započela je 1232. godine, kada su u taj kraj došli cisterciti, svećenički red nastao u francuskoj Burgundiji, i izgradili još i danas postojeći podrum. Iduća stoljeća rezultirala su promjenama vlasnika podruma te širenjem predmeta poslovanja. Danas su proizvodne jedinice tvrtke i vinogradarske površine raspoređene diljem Požeške doline. Uz stručno-popularno predavanje studenti su imali mogućnost kušanja triju vrsta vina koje se proizvode u kutjevačkim podrumima.

Posljednji dan terenske nastave studente i voditelje je sa svojim suradnicima ugostio načelnik Općine Velika, Vlado Boban, dipl. ing., koji je u razgovoru iznio mogućnosti i ograničenja razvitka toga prostora. Načelnik je izrazio zadovoljstvo posjetom i odabirom smještaja baš u Velikoj, naglašavajući time mogućnost suradnje kao što se ostvaruje i s nekim visokoškolskim ustanovama iz Zagreba koje godinama održavaju terensku nastavu na području Papuka i Velike. Predsjednik Turističke zajednice općine, Tomislav Galić, istaknuo je i značaj ovakvih posjeta u promidžbi i ukupnom udjelu ostvarenih noćenja. Velika je rekreacijsko i turističko središte općine te je s ostvarenih 10 000 noćenja u protekloj godini vodeća u regiji. Preko Požege i Nove Gradiške krenulo se autocestom do čvora Popovača, a zatim preko Siska, Gline i Slunja do graničnog prijelaza Ličko Petrovo Selo prema Bosni i Hercegovini. U Bosni i Hercegovini je posjećen Bihać, središte Unsko-sanskog kantona, u kojem je razgledana povijesna jezgra grada. Kroz Bihać protječe rijeka Una te su studenti upoznati s osnovnim hidrološkim značajkama rijeke, njezinim značenjem u prošlosti i suvremenom valorizacijom, naročito u svrhu turizma. Povratak u Hrvatsku bio je preko istoga graničnog prijelaza, a potom istim putem (Korenica – Krbava – čvor Gornja Ploča) do Zadra.

Osim sudjelovanja u navedenim aktivnostima, studenti su na terenskoj nastavi imali dva zadatka. Svi su tijekom terenske nastave trebali voditi dnevnik koje su potkraj svakog dana predavali voditeljima, a koje su im oni vratili po završetku terenske nastave. Na temelju zapisa u dnevniku, što su naučili na terenu te osobnog doživljaja, studenti su sastavili izvješća koja su u konačnom obliku predali voditeljici terenske nastave. Glavni dio studentskih obveza odnosio se na rad u skupinama. Studenti su prema dodijeljenim temama prikupili osnovne podatke o objektu istraživanja koje su ukratko predstavili za vrijeme terenske nastave. Na terenu su kroz različite aktivnosti (terenski obilasci, fotografiranje, intervju) prikupili dodatne podatke potrebne za rad koje su objedinili s podacima koje su već pronašli. Na temelju toga napisali su seminarski rad koji su morali do kraja semestra predati voditeljici terenske nastave, koji im je bio uvjet za dobivanje potpisa. Svrha rada u skupinama bila je da studenti pokušaju problemski pristupiti temama i da se ne oslanjaju isključivo na kompilaciju postojeće literature nego da daju svoj izvorni doprinos istraživanju.

### Prva godina diplomskog studija geografije

Terenska nastava za studentice i studente prve godine diplomskog studija geografije odvijala se od 5. svibnja do 9. svibnja 2014. na prostoru Istre i Slovenije. Studenti su bili obvezni pripremiti izlaganja čija je tematika bila usko povezana s prostorom koji su posjetili. Voditeljice terenske nastave bile su doc. dr. sc. Anica Čuka i doc. dr. sc. Ana Pejdo.

Terenska nastava počela je putem od Zadra prema Istri. Voditeljice terenske nastave kratkim su izlaganjima studente upoznale s osnovnim geografskim značajkama prostora kojim se putovalo. Posebna pozornost posvećena je geomorfološkim obilježjima i agrarnom vrednovanju Ravnih kotara, prostoru Like kojim se putovalo, prometnoj infrastrukturi, perspektivi razvoja ponajprije ruralnih naselja te biogeografskim značajkama prostora.

Prvi cilj u Istri bio je Roč. Roč je naselje poznato po razvoju glagoljaštva. U njegovoj se neposrednoj blizini nalazi i Aleja glagoljaša duga otprilike sedam kilometara. To je turistička i kulturna znamenitost u sjevernoj Istri koju čini jedanaest spomenika postavljenih između istarskih gradića Roča i Huma u čast prvom slavenskom pismu glagoljici, a podignuti su između 1977. i 1985. godine. Studenti i voditeljice pješice su prošli stazu, a voditeljice su govorile o stazi, glagoljaškim spomenicima, ali i o razvitku okolnog prostora. Iduće cilj bio je je Hum koji se u turističkim brošurama često spominje kao najmanji grad na svijetu. Uslijedio je posjet Pazinu, administrativnom središtu Istarske županije u kojem se nalazi Etnografski muzej Istre. Etnografski muzej Istre županijska je ustanova osnovana 1962. godine. Smješten je u prostorima srednjovjekovnog Kaštela. Muzej sustavno prikuplja, čuva, obrađuje i prezentira građu vezanu uz život stanovnika istarskog poluotoka. Nakon posjeta Etnografskom muzeju studenti su posjetili Pazinsku jamu koja predstavlja izvanredan primjer djelovanja prirodnih sila na krški reljef Istre. U hidrogeološkom smislu Pazinska jama predstavlja ponor nastao na dodiru vodonepropusne flišne podloge sliva Pazinčice, najveće istarske ponornice i vodopropusnih vapnenaca koji izgrađuju cijeli prostor jugozapadne Istre. Potom se krenulo prema Rovinju u koji se stiglo u ranim večernjim satima.

Drugi dan terenske započeo je putem prema Fažani, malom ribarskom naselju s lukom na jugozapadnom dijelu istarske obale odakle se brodom krenulo na otok Veliki Brijun te posjetio dio Nacionalnog parka Brijuni. Tamo su studenti doznali više o prirodnim i kulturno-povijesnim osobitostima Brijuna. Nakon Brijuna krenulo se prema najvećem gradu Istarske županije – Puli. Obilazak i izlaganje o turističkom i urbano-geografskom razvoju Pule priredio je profesor Nikola Vojnović sa Sveučilištu Juraja Dobrile u Puli. Kritički se osvrnuo na trenutačne gospodarske procese u Puli te na suvremeni turistički razvoj šireg prostora. Posjećena je Pulska arena, najveći i najsčuvaniji spomenik antičkog graditeljstva u Hrvatskoj. Arena je služila za gladijatorske borbe.

Trećeg dana studenti su razgledali staru urbanu jezgru Rovinja i crkvu sv. Eufemije, nakon čega je put nastavljen prema Lirskom kanalu i Poreču. U Poreču su održana izlaganja na temu turističkog razvoja grada te vrednovanje povijesne baštine u turističke svrhe. Prošlo se glavnim ulicama starorimskog castruma, Dekumanus i Cardo Maximus, posjećen je rimski trg Marafor s dva hrama te kompleks Eufrazijeve bazilike, najvažniji i najvrjedniji kulturni spomenik Poreča.

Terenska nastava nastavljena je na agroturističkom imanju u zaleđu Poreča te u jami Baredine, zaštićenom geomorfološkom spomeniku prirode, i dalje prema Motovunu, srednjovjekovnoj istarskoj utvrdi. Motovun je najbolje sačuvana srednjovjekovna istarska utvrda na vrhu strmog brežuljka.

Slovenija je na rasporedu bila četvrtog dana. Studenti su posjetili Postojnsku jamu, drugu jamu po veličini u Sloveniji. Postojnska jama je nešto više od 20 km dugačak krški jamski sustav, stvoren erozijskim djelovanjem rijeke Pivke. Za turiste je otvoreno 5,3 km staza kroz jamu.

Nakon obilaska Postojnske jame posjećen je Institut za raziskovanje krša u Postojni koji surađuje s Odjelom za geografiju Sveučilišta u Zadru. U Institutu za raziskovanje krša kratko predavanje o kršu na području Slovenije održala je profesorica Nadja Zupan Hajna koja već nekoliko godina udomaćuje zadarske studente. Na predavanju je bilo riječ o obilježjima Dinarskoga krškog prostora i potrebi zaštite toga područja, o načinima istraživanja krških oblika i fenomena vezanih za to područje, o krškim oblicima i načinima njihova nastanka, i o karakteristikama krškog područja Slovenije. Uz vodstvo slovenske profesorice s Instituta razgledana je zaštićena krška dolina Rakov Škocjan gdje su se studenti u praksi, uz prigodna kraća predavanja profesorice, upoznali s geomorfološkim obilježjima toga kraja. Iz Rakovog Škocjana studenti su se vratili u Rovinj.

Sutradan se iz Rovinja putovalo u Opatiju u posjet Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu gdje se studentima i profesorima prigodno obratio dekan fakulteta prof. dr. sc. Jože Perić, a potom je izv. prof. dr. sc. Rade Knežević održao predavanje o fakultetu. Uz pratnju njegove asistentice krenulo se prema Rijeci gdje su studenti doznali više o urbano geografskom i demografskom razvoju toga grada s posebnim naglaskom na razvoj pomorskog prometa. U Luci Rijeka studenti su se upoznali s načinom funkcioniranja kontejnerskog prometa, kapacitetom luke i brodova te načinom i cijenom manipuliranja kontejnerima. Posebna je pozornost prilikom izlaganja posvećena ciljevima daljnjeg razvoja kojima moderna luka Rijeka mora težiti. Terenska nastava završena je dolaskom u Zadar u ranim večernjim satima.

## Druga godina diplomskog studija geografije

Terenska nastava održana je od 6. do 12. svibnja 2014. na području južne Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i zapadne Albanije. Trasa terenske nastave dogovorena je sa studentima. U terenskoj nastavi sudjelovalo je dvadeset osam studenata i dva profesora. Studenti su kroz niz kraćih predavanja bili upoznati s prirodnim i društvenim značajkama prostora kroz koji se prolazilo.

Iz Zadra se krenulo u ranim jutarnjim satima sljedećom trasom: Zadar – Imotski – Blidinje – Jablanica – Sarajevo. Veća pažnja posvećena je sljedećim lokalitetima: Imotsko polje, Crveno i Modro jezero, Blidinje, dolina rijeke Neretve, vrelo Bosne. Na dijelu trase od Imotskog do Blidinja priključio se izv. prof. dr. sc. Vijeko Šimunović s Odjela za geografiju FPOZ Sveučilišta u Mostaru.

Drugi dan obilježila je trasa: Sarajevo – Goražde – Pljevlja – Žabljak. Nastava je počela obilaskom starog dijela i središta Sarajeva. U Goraždama su sudionike terenske nastave dočekali predstavnici vlade Bosansko-podrinjskog kantona – županije: Azra Konjuh, prof., ministrica za obrazovanje; gospođa Nela Čarić, prof., ministrica za socijalnu politiku i zdravstvo, te gospodin Zijad Briga, ministar za boračka pitanja. Domaćini su održali niz kraćih predavanja o prirodnim i društvenim značajkama kantona. Posebna pažnja posvećena je novijim ratnim i poratnim događanjima na području Goražda – grada heroja. Posebna zahvala za angažman terenske nastave pripada gospodinu dr. med. Emiru Frašto, premijeru vlade, i članovima vlade. Put je nastavljen u smjeru Čajniča do Žabljaka. Posebna pažnja posvećena je značenju i utjecaju termoelektrane Pljevlja.

Treći dan terenske nastave proveden je u Nacionalnom parku Durmitor. Posjet je započeo predavanjem u Centru za posjetitelje nacionalnog parka. Tijekom obilaska jezera Crno, Zmijanje i Barno održano je niz kraćih predavanja o nastanku krških i glacijalnih jezera, bifurkaciji, procesima eutrofizacije te o glacijaciji šireg područja Parka.

Četvrti dan započeo je usponom žičarom na Savin vrh (2313 m) s kojeg se pruža predivan pogled na veći dio sjeverne Crne Gore. Slijedio je obilazak kanjona rijeke Tare, s poznatim mostom na Đurđevića Tari. Nakon duljeg zadržavanja, vožnju je nastavljena kanjonom Tare prema Plavu, pri sa stankama u Mojkovcu i Andrijevići. U Plavu studente su upoznati s prirodnim i društvenim značajkama Proklitija, Komova i Plavskog područja.

Idući dan terenske nastave protekao je obilaskom Kolašina, Podgorice, Skadra i Ulcinja. Studente je impresionirala vožnja kroz kanjon rijeke Morače te kratki posjet Albaniji. Za vrijeme vožnje održana su predavanja posvećena povijesnim događanjima u Albaniji i njihovu utjecaju na današnje stanje.

Šesti dan počeo je kratkim obilaskom Ulcinja. Na povratku u Hrvatsku duž crnogorske obale posjećena je stara crnogorska prijestolnica Cetinje. Na Cetinju su sudionici nastave razgledali staru gradsku jezgru i muzeje. Studentima je posebno zanimljiv bio posjet reljefu Crne Gore u mjerilu 1 : 50 000. Predviđeni obilazak Nacionalnog parka Lovćen je otkazan zbog lošeg vremena (niski oblaci i kiša). Kotorskim zaljevom nastavljena je vožnja prema Dubrovniku.

Sedmi dan terenske nastave započet je jutarnjim obilaskom grada. Na povratku u Zadar kraća zadržavanja bila su u Neumu, dolini – ušću Neretve.

## NA ODJELU ZA GEOGRAFIJU U ZADRU AKADEMSKE GODINE 2013./2014. DIPLOMIRALI SU:

1. Ivana GORETA: Prirodno geografske značajke Petrovog polja (9. listopada 2013.)
2. Nives KRANJEC: Prirodno geografske značajke legradske Podravine (9. listopada 2013.)
3. Andrea DEKLIĆ: Geomorfološke karakteristike krškog reljefa na području Bojinca (31. listopada 2013.)
4. Barbara DŽANKO: Geografski aspekti integralnog upravljanja obalnim područjem Kaštela (19. studenoga 2013.)
5. Ivan BUJADINOVIĆ: Suvremeni urbano-geografski razvoj grada Vukovara (19. studenoga 2013.)
6. Andrea MALOČA: Znanstvena speleološka istraživanja u Republici Hrvatskoj (3. prosinca 2013.)
7. Igor ZDENČANOVIĆ: Geografski aspekti urbanog i demografskog razvoja Belišća i Valpova (23. prosinca 2013.)
8. Silvana MIKULANDRA ŠABAN: Industrija kao čimbenik gospodarskog razvoja grada Šibenika (17. siječnja 2014.)
9. Jelena JELAVIĆ: Razvoj turizma u gradu Zadru (5. veljače 2014.)
10. Maja ČURKOVIĆ: Nafta i zemni plin u Republici Hrvatskoj (18. veljače 2014.)
11. Ante CVITKOVIĆ: Hrvatsko iseljenišтво u Skandinavskim zemljama (20. veljače 2014.)
12. Julijan SUTLOVIĆ: Globalne klimatske promjene i njihov utjecaj na morske struje Sredozemnog mora (25. veljače 2014.)
13. Krešimir SAMODOL: Prirodne i tehničko-tehnološke prijetnje u Šibensko-kninskoj županiji (4. ožujka 2014.)
14. Stjepan RADIĆ: Utjecaj željezničkog čvorišta na razvoj grada Vinkovaca (13. ožujka 2014.)
15. Josip PEĆI: Prirodno-geografske značajke porječja Bosuta (18. ožujka 2014.)
16. Martina KOSOVIĆ: Geomorfološke karakteristike Biokova (18. ožujka 2014.)
17. Ivan TOMASOVIĆ: Prirodno-geografske značajke porječja Cetine (25. ožujka 2014.)
18. Ivan DŽALTO: Prirodno-geografske značajke Spačve (25. ožujka 2014.)
19. Martina ŠUŠIĆ: Suvremeni demogeografski razvoj otoka Splitsko-dalmatinske županije (31. ožujka 2014.)
20. Hana RUBINIĆ: Suvremena turističko-geografska valorizacija grada Makarske (31. ožujka 2014.)
21. Matija GRGURIĆ: Prirodno-geografske značajke Požeške kotline (1. travnja 2014.)
22. Daniel JOKIĆ: Prirodno-geografska obilježja otoka Mljeta (1. travnja 2014.)
23. Antea ĆUSTIĆ: Geografski aspekti razvoja marikulture u Zadarskoj županiji (7. travnja 2014.)
24. Ivana GMIŽIĆ: Depopulacija kao ograničavajući čimbenik društveno-gospodarskog razvoja otoka Iža (2. srpnja 2014.)
25. Ante MATIĆ: Gospodarska transformacija doline Neretve od sredine 20. stoljeća (10. srpnja 2014.)
26. Andrea BEŠLIĆ: Podzemne vode Republike Hrvatske (15. srpnja 2014.)
27. Goran VUKOVIĆ: Primjena vojno-geografskih načela i geostrateške osnove operacije HV "Miljevci" (16. srpnja 2014.)
28. Marin SABOLOVIĆ: Značajke digitalnih modela reljefa u vojno-geografskim analizama (10. rujna 2014.)
29. Paula GRANIĆ: Prirodno-geografske značajke imotskog kraja (23. rujna 2014.)
30. Ana HRKAČ: Prirodno-geografske značajke Južnog Velebita (23. rujna 2014.)
31. Jelena PAŽIN: Prirodno-geografski aspekti vjetroptencijala obalnog dijela Republike Hrvatske (23. rujna 2014.)

## SUDJELOVANJE NASTAVNIKA I SURADNIKA NA STUDIJSKIM BORAVCIMA, U VANJSKOJ SURADNJI I NA ZNANSTVENIM SKUPOVIMA 2013./2014.

### prof. dr. sc. Damir Magaš

- Radionica s međunarodnim sudjelovanjem Prometni razvoj, regionalizacija i kohezijska politika, Zagreb, 11. srpnja 2014.

Podnesak: Izazovi suvremene regionalizacije Hrvatske

### prof. dr. sc. Željka Šiljković

- *Contemporary Development of European Rural Areas*, Department of Geography, University of Zadar, Croatia / Department of Geography, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Slovenia / Department of Geography, Faculty of Science and Education, University of Mostar, Bosnia & Herzegovina, Zadar, 4<sup>th</sup> – 6<sup>th</sup> September 2014.

Podnesak: What is rurality and how is it perceived?

### izv. prof. dr. sc. Snježana Mrđen

- Stručni posjet Institutu društvenih nauka i Geografskom fakultetu, Beograd, 16. – 23. veljače 2014.
- Sudjelovanje na sastanku odborā (Upravnog odbora, Organizacijskog i znanstvenog odbora konferencije) udruženja DemoBalk, Volos (Grčka), 13. – 20. lipnja 2014.

### izv. prof. dr. sc. Maša Surić

- *22<sup>nd</sup> International Karstological School "Classical Karst": Karst and Microorganisms*, Karst Research Institute, Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts, Postojna, Slovenija, 16-20 June 2014

Podnesak: Characterization of the cave environments for the palaeoclimate studies – from Dugi otok Island to Velebit Mt (Croatia) (koautori: N. Buzjak, R. Lončarić, N. Lončar)

- *7<sup>th</sup> International Conference Climate Change: The Karst Record. KR7 "Down Under"*, The University of Melbourne, Melbourne, Australija, 29 September – 3 October 2014.

Podnesci: Speleothem records of climate variability from OIS 5 to the late Holocene from the Croatian littoral (Manita peć Cave) (koautori: P. Bajo, N. Buzjak, R. Lončarić, N. Lončar, R. Drysdale, J. C. Hellstrom)

Assessment of the hydrological behaviour in cave environments at varying altitudes on the eastern Adriatic coast (Croatia) (koautori: N. Buzjak, R. Lončarić, N. Lončar, P. Bajo, R. Drysdale, N. Russell)

### izv. prof. dr. sc. Josip Faričić

- *9. savjetovanje Kartografija i geoinformacije*, Hrvatsko kartografsko društvo, Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru i Hrvatsko geografsko društvo, Zadar, 20. – 22. studenoga 2013.

Podnesak: Problemi kartografskih prikaza prostornoga rasporeda religija

- *Veli Rat*, Sveučilište u Zadru, Zadar, 6. i 7. prosinca 2013.

Podnesak: Stari kartografski izvori prostornih podataka o Velom Ratu

- *Zemunik u prostoru i vremenu*, Sveučilište u Zadru, Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru, Župa Kraljice mira – Kraljice Hrvata u Zemunik Donjem, Zemunik, 25. kolovoza 2014.

Podnesak: Zemunik na starim kartama

- *Contemporary Development of European Rural Areas*, Department of Geography, University of Zadar, Croatia / Department of Geography, Faculty of Arts, University of Ljubljana, Slovenia / Department of Geography, Faculty of Science and Education, University of Mostar, Bosnia & Herzegovina, Zadar, 4<sup>th</sup> – 6<sup>th</sup> September 2014.

Podnesak: Mariculture – One of the Cores of the Socio-Economic Development of Zadar Islands (koautor: A. Čustić)



**doc. dr. sc. Vera Graovac Matassi**

- *Veli Rat*, Sveučilište u Zadru, Zadar, 6. i 7. prosinca 2013.

Podnesak: Stanovništvo Velog Rata nakon Drugoga svjetskog rata (koautor: D. Barić)

- *Hrvatski iseljenički kongres*, Zagreb, Hrvatska, 23. – 26. lipnja 2014.

Podnesak: Iseljavanje iz Dalmacije u SAD krajem 19. i početkom 20. stoljeća – porijeklo i struktura iseljenika (koautor: A. Čuka)

- *Zemunik u prostoru i vremenu*, Sveučilište u Zadru, Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru, Župa Kraljice mira – Kraljice Hrvata u Zemunik Donjem, Zemunik, 25. kolovoza 2014.

Podnesak: Suvremeni demogeografski razvoj Zemunika (koautor: M. Šušić)

**doc. dr. sc. Robert Lončarić**

- *22<sup>nd</sup> International Karstological School “Classical Karst”: Karst and Microorganisms*, Karst Research Institute, Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts, Postojna, Slovenija, 16-20 June 2014

Podnesak: Characterization of the cave environments for the palaeoclimate studies – from Dugi otok Island to Velebit Mt (Croatia) (koautori: M. Surić, N. Buzjak, N. Lončar)

- *17<sup>th</sup> Erasmus IP European Seminar on Geography of Water: Geo-historical Evolution of the Waters in the Southern Venetian Plain*, Padova, Italy, June 22<sup>nd</sup> – July 3<sup>rd</sup> 2014

- *7<sup>th</sup> International Conference Climate Change: The Karst Record. KR7 “Down Under”*, The University of Melbourne, Melbourne, Australija, 29 September – 3 October 2014.

Podnesci: Speleothem records of climate variability from OIS 5 to the late Holocene from the Croatian littoral (Manita peć Cave) (koautori: M. Surić, P. Bajo, N. Buzjak, N. Lončar, R. Drysdale, J. C. Hellstrom)

Assessment of the hydrological behaviour in cave environments at varying altitudes on the eastern Adriatic coast (Croatia) (koautori: M. Surić, N. Buzjak, N. Lončar, P. Bajo, R. Drysdale, N. Russell)

**doc. dr. sc. Anica Čuka**

- *Ruralni razvoj Hrvatske – Perspektive integriranog i održivog razvoja ruralnih područja* Zagreb, Hrvatska, 18. listopada 2013.

Podnesak: Depopulacija i deagrarizacija – ključni čimbenici promjena otočnoga agrarnog krajolika

- *Veli Rat*, Zadar, Hrvatska, 6. – 7. prosinca 2013.

Podnesak: Razvoj poljoprivrede i promjene krajolika SZ dijela Dugog otoka

- *Hrvatski iseljenički kongres*, Zagreb, Hrvatska, 23. – 26. lipnja 2014.

Podnesak: Iseljavanje iz Dalmacije u SAD krajem 19. i početkom 20. stoljeća – porijeklo i struktura iseljenika (koautor: V. Graovac Matassi)

- *Zemunik u prostoru i vremenu*, Sveučilište u Zadru, Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru, Župa Kraljice mira – Kraljice Hrvata u Zemunik Donjem, Zemunik, 25. kolovoza 2014.

Podnesak: Razvoj poljoprivrede i kulturnog krajolika u Zemunik

**doc. dr. sc. Marica Mamut**

- *Zemunik u prostoru i vremenu*, Sveučilište u Zadru, Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru, Župa Kraljice mira – Kraljice Hrvata u Zemunik Donjem, Zemunik, 25. kolovoza 2014.

Podnesak: Geomorfološka obilježja šireg područja Općine Zemunik Donji (koautor: Š. Mračić)

**doc. dr. sc. Nina Lončar**

- Studijski posjet Odjelu za biološke, geološke i prirodne znanosti, Sveučilište u Kataniji, Italija uz terenski obilazak značajnih geomorfoloških lokaliteta 27. rujna – 12. listopada 2014.

**doc. dr. sc. Ana Pejdo**

- *Veli Rat*, Sveučilište u Zadru, Zadar, 6. i 7. prosinca 2013.

Podnesak: Preobrazba Velog Rata pod utjecajem turizma (koautor: A. Blaće)

**doc. dr. sc. Ante Šiljeg**

- ICHUE 2014: *International Conference of Housing and Urban Environments*, Venice, Italy, 14.-15. April 2014

Podnesak: Quantitative Analysis of the Quality of Housing and Land Use in the Built-up area of Croatian Coastal City of Zadar (koautori: S. Šiljeg, B. Cavrić)

- Međunarodni znanstveno-stručni skup – *Čovjek i krš*, Čitluk, Bosna i Hercegovina, 17. – 20. studenog 2013.

Podnesak: Utjecaj metoda interpolacije na kvalitetu digitalnih modela reljefa (koautori: S. Lozić, D. Radoš)

- 9. savjetovanje s međunarodnim sudjelovanjem *Kartografija i geoinformacije*, Zadar, Hrvatska, 20. – 22. studenog 2013.

Podnesak: Upotreba kartografske tehnike bump mapping na primjeru karte NP Mljet (koautori: V. Roland, D. Radoš)

- 9. savjetovanje s međunarodnim sudjelovanjem *Kartografija i geoinformacije*, Zadar, Hrvatska, 20. – 22. studenog 2013.

Podnesak: Usporedba metoda interpolacije u izradi digitalnog modela reljefa – primjer PP Vransko jezero (koautori: S. Lozić, V. Roland)

- Studijski boravak u Novom Sadu, Fakultet tehničkih nauka, Odsek za automatiku, geomatiku i upravljanje sistemima, 20. – 27. studenog 2013.

**dr. sc. Branimir Vukosav**

- 17<sup>th</sup> Erasmus IP European Seminar on Geography of Water: *Geo-historical Evolution of the Waters in the Southern Venetian Plain*, Padova, Italy, June 22<sup>nd</sup> – July 3<sup>rd</sup> 2014

Podnesak: Flood Management in Croatia – Overview and Regulation strategies

**Silvija Šiljeg, prof.**

- ICHUE 2014: *International Conference of Housing and Urban Environments*, Venice, Italy, 14.-15. April 2014

Podnesak: Quantitative Analysis of the Quality of Housing and Land Use in the Built-up area of Croatian Coastal City of Zadar (koautori: A. Šiljeg, B. Cavrić)

**Ante Blaće, prof.**

- *Veli Rat*, Sveučilište u Zadru, Zadar, 6. i 7. prosinca 2013.

Podnesak: Preobrazba Velog Rata pod utjecajem turizma (koautor: A. Pejdo)

- 17<sup>th</sup> Erasmus IP European Seminar on Geography of Water: *Geo-historical Evolution of the Waters in the Southern Venetian Plain*, Padova, Italy, June 22<sup>nd</sup> – July 3<sup>rd</sup> 2014

**Denis Radoš, mag. geogr.**

- 49. hrvatski i 9. međunarodni simpozij agronoma, Dubrovnik, 16. – 21. veljače 2014.

- 9. savjetovanje s međunarodnim sudjelovanjem *Kartografija i geoinformacije*, Zadar, Hrvatska, 20. – 22. studenog 2013.

- Međunarodni znanstveno-stručni skup „Čovjek i krš“, Čitluk, Bosna i Hercegovina, 17. – 20. listopada 2013.

- First International Workshop on Dinaric Karst Poljes as Wetlands of National and International Importance, Livno, Bosna i Hercegovina, 30. rujna – 2. listopada 2013.

## POSJETI ODJELU

U sklopu GEOREGNET CEEPUS programa na Odjelu za geografiju početkom svibnja 2014. godine tjedan dana je gostovao izv. prof. Vladimir Drozg s Oddeleka za geografiju Filozofske fakultete Univerze v Mariboru u Sloveniji. Studentima je održao dva predavanja: *Oblici socijalno prostorne diferencijacije grada* u okviru kolegija Razvoj urbanih sustava u svijetu i *Promjene u tlocrtu stanova tijekom 20. stoljeća* u okviru kolegija Kulturalna geografija.

U okviru programa razmjene ERASMUS+, na Odjelu je od 31. svibnja do 7. lipnja 2014. boravio prof. Péter Bajmócy s University of Szeged iz Mađarske. U okviru istoga programa na Odjelu je u akademskoj godini boravilo četvero studenata. Studenti Stanislav Nenchev sa St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Turnovo iz Bugarske i Alžbeta Skálava s Palacky University Olomouc iz Češke na Odjelu su boravili cijelu akademsku godinu, dok su studenti Simeon Stanchev sa St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Turnovo iz Bugarske i Małgorzata Borowska iz Poljske na Odjelu boravili samo jedan semestar.

Od 1. listopada 2013. do 28. veljače 2014. u okviru programa Leonardo da Vinci na Odjelu je boravila Rita Leitão iz Portugala koja je u tom razdoblju odrađivala stručnu praksu.

Dana 23. svibnja 2014. Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru posjetilo je dvjestotinjak studenata geografije i profesora Odjela za geografiju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru u Bosni i Hercegovini (smjer Turizam i zaštita okoliša). Tom im je prigodom docentica Ana Pejdo održala izlaganje na temu *Geografski potencijali razvoja turizma Zadarske županije*.

Dana 24. svibnja 2014. na Odjelu za geografiju gostovao je ukrajinski veleposlanik u Republici Hrvatskoj Oleksandr Levchenko koji je tom prigodom održao i javno izlaganje.

U organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje i Odjela za geografiju Sveučilišta u Zadru u Zadru je 4. srpnja 2014. održan sedmi Ljetni državni geografski seminar – Dani akademika Josipa Roglića. U radu seminara sudjelovalo je sedamdesetak učitelja i nastavnika geografije u osnovnim i srednjim školama Republike Hrvatske. Plenarna izlaganja održali su izv. prof. dr. sc. Josip Faričić (*Karta – medij komunikacije u prostoru i o prostoru*), izv. prof. dr. sc. Dražen Perica (*Mikroforme krškog reljefa i Jesmo li toliko bogati vodom?*), izv. prof. dr. sc. Smiljana Zrilić (*Kompetencije nastavnika u radu s učenicima sa specifičnim teškoćama učenja*), dr. sc. Jadranka Brkić-Vejmelka (*Priče iz norveške šume*), Dinko Marin, mag. hist. et mag. geog., i Ivana Maruna, prof., (*Priče iz norveške šume*), Fran Domazetović, Ivan Ivić, Gorana Komšo i Zvonimir Perić (*Stav studentske populacije naspram emigraciji: studij slučaja studenata Sveučilišta u Zadru*) te Matea Jurica, Martina Griparić, Damira Grbas i Marin Sabolović (*Terenska nastava 2. godine diplomskog studija geografije – BiH, Crna Gora i Albanija*).

## DJELOVANJE CENTRA ZA ISTRAŽIVANJE KRŠA I PRIOBALJA SVEUČILIŠTA U ZADRU

Centar za istraživanje krša i priobalja Sveučilišta u Zadru akademske godine 2013./2014. nastavio je svoju djelatnost ostvarenjem različitih aktivnosti ponajviše u suradnji s Odjelom za geografiju i znanstvenim projektima njegovih djelatnika. Ostvarena je značajna znanstveno-istraživačka djelatnost na prostoru krških i priobalnih regija Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Centar je kroz povezanost s drugim jezgrama i ustanovama koje se bave istraživanjima krških i priobalnih prostora u zemlji i inozemstvu (Centar za jadranska onomastička istraživanja Sveučilišta u Zadru, Park prirode Vransko jezero i dr.), ostvario suradnju u okvirima materijalnih mogućnosti. Neki djelatnici Odjela za geografiju i istraživači Centra surađivali su osobno s pojedinim ustanovama u zemlji i inozemstvu. I dalje je Sveučilište u Zadru odobrilo jednog djelatnika (na dio radnog vremena) u Centru. Početkom 2014. objavljena je monografija „Zrmanja uokvirena kršem“ s radovima s okruglog stola održanog 29. travnja 2011. u Kruševu (Mićanovi dvori), u prvom izdanju znanstvene biblioteke *CroaticaMaritima et Carsologica* Centra (urednici prof. dr. sc. Damir Magaš i dr. sc. Nina Lončar). Urednici su 25. travnja 2014. sudjelovali na okruglom stolu s temom „Ekonomski oporavak i društvena revitalizacija malih i zapuštenih sredina RH koje imaju objektivne razvojne resurse“, u Kruševu. Nakon recenzentskog postupka i lekture pripremljen je za slog i rukopis opsežne edicije *Općina Posedarje – prostor i vrijeme knezova Posedarskih*.

Kao i prethodnih godina, premda je tijekom godine prestalo financiranje znanstvenih projekata MZOS-a, djelatnost Centra bila je neposredno povezana sa znanstveno-istraživačkim projektima odobrenih djelatnicima Sveučilišta, a neposredno su vezani za istraživanja krša i priobalja: *Geografske osnove razvoja litoralnih regija Hrvatske* (voditelj; red. prof. dr. sc. Damir Magaš), *Hrvatski priobalni egzokrški prostor – geomorfološke odrednice razvoja* (voditelj; doc. dr. Dražen Perica), u okviru znanstvenog programa: *Geografsko-krajobrazne odrednice razvoja hrvatskog priobalja i otoka* (voditelj; red. prof. dr. sc. Damir Magaš). Važna je suradnja izv. prof. dr. sc. Maše Surić na projektu *Recentni sedimenti i fosilni okoliši jadranskog priobalja*, voditelja prof. dr. sc. Mladena Juračića s Geološkog odsjeka PMF-a u Zagrebu. Dr. sc. Maša Surić voditeljica je projekta *Rekonstrukcija regionalnih paleoklimatskih promjena – zapisi iz sigi sjeverne Dalmacije*, Sveučilišta u Zadru.

Znanstvena istraživanja kroz djelovanje Centra u najširem su smislu otvorena svim znanstveno-nastavnim i znanstvenim djelatnicima Odjela za geografiju Sveučilišta, ali i drugim znanstvenicima Sveučilišta u Zadru, te vanjskim suradnicima ovisno o znanstvenom zanimanju i djelovanju, a u smislu vanjske suradnje, kojima je složena problematika razvoja obalnih regija u krškom prostoru objekt istraživanja, tj. prvorazredno znanstveno zanimanje. Rezultati istraživanja objavljuvani su u različitim periodičnim i drugim tiskovinama u zemlji i inozemstvu te su predstavljeni na znanstvenim skupovima, javnim predavanjima itd. Ujedno, primjenjivani su i u nastavi brojnih predmeta na preddiplomskim i diplomskim te doktorskom studiju vezanima za polje geografije na Sveučilištu u Zadru. Premda su materijalni uvjeti Centra skromni, a postignuti obim i širina znanstveno-istraživačkog rada ograničeni, postignuti su značajni rezultati posebice u objavljivanju pojedinačnih ili skupnih znanstvenih radova.